

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5 крајц. за трипутъ. № 40.

ЦРНИЙ ПРОСІЯКЪ.

(продужено.)

„Креолка!“ рече просіякъ съ огорченошћу.

Слуга приђе и прими заповестъ одъ Маркизе. Просіякъ прислушкиваше любопытно.

„У хотелъ“ заповеди просто Маркиза!

И друга се завѣса спусти. Кола великомъ брзиномъ одлете.

„У хотелъ“, мисляше заоставши просіякъ. Кои хотелъ? И опетъ морамъ е видети. Она налечи на ону. Онакове исте черте, иста коса. И потомъ она е Креолка, еръ никадъ неуделюе Црцу! Само ако е она; Боже!“

Кадъ се опетъ полагаю у свое ношно скривалиште враћаше, опази исподъ балкона еданъ бео предметъ, пође къ нѣму и подигне га.

То быяше извезена, съ чипкомъ обшивена патистна цешна марама, тако фина и танка, да бы се могла увући у шупаль ора. Кадъ ю е просіякъ подигао, приђе къ едномъ фенѣру, да види какавъ е знакъ на нѣой.

„Нѣна е марама“, рече онъ тражећи писмена. „Стан да видимъ! — Ф. А. Боже, Боже, толике околности немогу се случайно стећи. Она е! О! одонда е већ преко 20 година протелко; али мора се она тога сетити. Я ћу е пронаћи.“

Онъ иђаше крозь сокакъ Сенъ - Жермен-де-Пре, пође у сокакъ дел' Абей (del' Абауе) и стане предъ врата едне рђаво изгледаюће куће на ћошку малогъ сокака Бурбонъ-ле-Шато. На петомъ спрату ове куће налазаше се празна узана и сниска таванска соба. То быяше обиталиште просіяка.

Намештай ограничаваше се на рђаву постелю и еданъ малый астукъ; али близу рупе одъ тавана, служеће уместо прозора, налазаше се као противоположеностъ къ бедномъ изгледу целогъ покућства, некій видъ трофея.

То су быле т. е. две златне капетанске еполете, надъ коима висаше войничкій шеширъ съ тробойномъ кокардомъ, као што су носили офицери пешачки у време републике. Између овы предмета быяше обешенъ

еданъ маць у корицама седефомъ искићенима, између два богато украшена пиштоля.

(продужиће се)

Климатична примѣчанія

по уредно вођеномъ протоколу.

Одъ прошлогъ Митровадне до Ђурђевадне т. г. дакле за 6 месецій, имали смо овдѣ у Београду 99 дана са мразовима. Првый мразъ появио се 7. Нов. са знакомъ снега, последній пакъ быо е 24. Марта. Мразъ ове зиме нѣ быо ячій одъ 13 степеня Ромир. топлотѣра, то пакъ е было 7. и 8. Дек.; кога последња дана диже се якъ ветаръ (кошава, сѣверо-источный) са снегомъ, дакле и велики сметови. Два дана, 17. и 18. Декемвриа было е мразъ одъ 11 степ. иначе између 0 и 10 степеня. По овомъ види се, да е прошле зиме најяча зима была мес. Дек. и како што е почела 16. Нов., то е она траяла до 26. Декемвра, пуны 40 дана; а то одъ 21. Нов. све непрекидно са снегомъ. Примѣчанія достойно е, да се време одъ 26. Дек. утопило было утолико, да е топлотѣръ Ром. 29. Дек. у подне 24 степеня топлоте показао; затимъ 30. Дек. предъ вече показало се е сѣванъ муња и грмлявина, и премда е одъ 1. Януара опетъ започела была зима, то се е и 10. Януара повторително и муњ и грмлявина появила была (Барометеръ 28 + 3 степ. Термом. Ромир. 10 степеня топлоте).

Прошла зима, сравниваюћи ю са ономъ предидући година, нѣ была яка, но е была дуготрајоћа и постоянна; она е непрекидно одъ 16. Нов. до 26. Дек., а после одъ 2. Марта (осимъ еднога 17.) траяла до 25. Марта. Лане напримѣръ было е 8. Фебр. мразъ одъ 15 степеня Ромир. но за сво време т. е. одъ Митровадне до Ђурђевадне, было е само 62 дана съ мразовима; премда су се предидуће зиме први мразови већи 18. Октомвр. 1854. показали были, последњи пакъ 11. Апр. 1855. Најяча зима примећена е у Београду 18. Януара 1848. год. а она е была 18½ степеня Ромир. топлотѣра.

Дръ Линденмаеръ.

М Р В И Ц Е.

Еданъ се ругао другоме, што е повелике уши имао. Овай му брзо на то одговори рекавши. Истина да я и мамъ повеће уши за човека, али су опетъ твоє за магарца посве малене.

— Човекъ еданъ, кои е у другогъ залюблѣну жену имао, запита сусѣда свога, кои е врло лениу жену имао: Ко е лений: во или жена? — Лєня жена, коя се башъ тада на томъ месту десила, будући ю е питанъ то разлутило, брзо на то одговори: Жена, еръ во самъ свое рогове носи, а жена свое мужу своме дає да носи.

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

ПРОТОКОЛИ КОНФЕРЕНЦІА.

(продужено)

Показуюћи у томе погледу єдногласность свои намѣра, уговараюће стране изьявлюю као єдногласно заключенъ, да предпоменутий актъ не дає права, поединце или и свима скупа мешати се у унутрашнѣ послове царства отоманскогъ на штету независности и достоинства и суверенскогъ ауторитета, у одношама спрамъ нѣговоу поданика.

Грофови Валевскій и Кларендонъ примѣте, да се тай саставъ, кои предлажу руски пуномоћници, у ствари неразликѣ одъ састава, кои су они предложили, али ће, ако остану при томе, принудити турске пуномоћнике, да о томе на ново извѣсте у Цариградъ, те тако ће се стварь опетъ развѣсти. Ако су разлике, коє се опажаю између єдногъ и другогъ састава, важне тако, да ий конгресу валя збия испытати, то руски пуномоћници треба да су яснѣ опредѣлили значай и природу онога, што се сдржи у нѣговомъ предлогу. Ако є разлика на противъ незнатна, као што се види на првѣй погледъ, то валя остати при саставу, кои препоручує турско правительство, ербо се нѣга то питанъ тиче вѣрма него икога.

Грофъ Орловъ одговори, да се онъ сагласно са барономъ Бруновомъ, и гледаюћи на узроке, коє наводе пуномоћници французскій и английскій, пролази предлога барона Брунова, а оће само то, да се нешто мало измени предлогъ грофа Валевскогъ, задржаваюћи при томе и право на то, ако га одобри и дворъ нѣговъ.

Лордъ Ковлей вели, да не може одобрити изразе барона Брунова, кои напомињ да се нѣвогъ двора нешто особито тичу християнски поданици султанови. То тицанъ, коє су спрамъ нѣи непрестано показивале и све друге християнске силе, нити є што мањ велико, нити є што мањ особито.

Баронъ Бруновъ одговори, да онъ, башъ ако и споминѣ чувства, коя има нѣговъ дворъ, зато јошъ никако несумня нити каже да таква иста чувства немаю и друге силе спрамъ свои єдновѣраца.

Али-паша примѣти, да онъ истина не може пристати ни на какву измѣну, докле годъ на то непристане и дворъ нѣговъ, али зато опетъ признає да се измѣна, кою зактева грофъ Орловъ, састои само у томе, да се речи премѣсте, па зато онъ на ню пристає.

Конгресъ прими подъ преднаведенимъ условіємъ грофа Орлова слѣдуюћий саставъ.

„Будући да є Нѣгово Величество султанъ, непрестано бринући се о благу свои поданика, издао ферманъ,

кои, побольшаваюћи судьбину нѣову безъ разлике вѣре и народности, подкреплява нѣгове великодушне намѣре спрамъ християнски народа нѣвогъ царства; и будући да є онъ науманъ дати новъ доказъ свои чувства у томе погледу: то є заключіо саобштити уговараюћимъ силама поменутий ферманъ, кои є издао по својой слободной волѣи суверенской.“

„Уговараюће силе засведочаваю велику важность тога саобштєня. Разуме се, да оно ни у коме случаю не дає право поменутиѣ силама, было све заєдно или и поєднѣ мешати се у одношає Нѣвогъ Величества Султана спрамъ поданика нѣговы, или у унутрашню управу нѣвогъ царства.“

Грофъ Валевскій вели, да є, будући є ратно станѣ изпреметало уговоре и погодбе, коє су постояле између Русіє и осталь ратујући сила, нужно споразумети се о привременомъ условію, коє ће одъ времена заключєна мира одредити трговачке одношає дотичны нѣовы поданика.

Грофъ Кларендонъ мисли, да се може найпре узаймно за трговину и пловитбу уговорити о поступаню као са народомъ, коме се найвише повлађує, — докле се стари уговори не понове или нови не заключє.

Руски пуномоћници одговоре, да о томе немаю наставленя, и да имъ нѣє допуштєно примити обвєзателства коя осниваю другѣє станѣ, него што є оно, коє є было пре рата, и мораю о томе найпре одъ двора свога исказати заповѣсти, а можда неће ни сходно бити, да се макаръ и за време даду поданицима други држава оне нористи, коє су одъ онда данє поданицима држава на граници. Зато они предлажу, да уговори и погодбе, коє су постояле пре рата, за извѣстно време опетъ вредє; а то време быће доволно, да се међутимъ уговоре нова у словія.

Пошто се задржи право на испытиванъ тога пытања, грофъ Кларендонъ обрати пажню на одношає трговине и пловидбе са Турскомъ. Будући, вели, да є Турска примлѣна у политичку систему Европе, то ће уговараюће силе радити на свєстраиу користь, ако поменуते одношає спрамъ Турске сложе са новимъ станѣмъ тога царства.

Грофъ Валевскій подпомогне то мышлѣнѣ напоминоћи нова ємства, коя Европи даю мѣре, коє є Порта у послѣднѣ време преузєла.

Грофъ Кавуръ примѣти, да никоя сила, нема либерални трговачки закона, него Турска, и да се самовольство, коє постои у трансакціама или болъ рећи у личнимъ одношама странаца у Турској, доводи одъ уговора, основаны на станю изузетномъ.

Баронъ Мантайфель вели, да е, кадъ е Прайска заключила съ Портомъ еданъ уговоръ о трговини, имао прилике увѣрити се о тешкоћама, којма дае повода многостручностъ уговора, съ Портомъ позаклучиваны, кои га свакомъ силомъ уговараю, да ће се съ нѣнымъ народомъ поступати као съ народомъ, коме се найвише повлађуе.

Грофъ Буоль признае користи одъ реформе; али пошто се различити интереси неслажу са дотичнымъ станима, то се може само врло смотрено приступити къ реформи, која бы додирнула добывене положае, и вратила бы се на прва времена отоманскога царства.

Али-паша приписуе све сметнѣ само уговорима, кои су были па и престали. Онъ се пусти у обширно доказиванѣ, да повластице, које су Европейцы добили уговорима, само нѣовой собственой сигурности и развитку нѣовы трансакція шкоде, свуда спречавајући мешанѣ мѣстне управе. Власть судебна коіомъ страни агенти закланяю своје поданике, учинила е, те се у управи образовало много други управа, и тако е свакомъ побольшаню положена запрека, која се недае уклонити.

Баронъ Бурквей а съ нѣмъ и остали пуномоћници признаю, да е то зло и да е нужно уклонити га; али то уклананѣ има се удесити справъ реформій, које Турска у унутрашней управи своіой извршуе, те тако да се ества, која су нужна за странце, сравне са онима, која изъ тій реформій проистеку.

После тога испитиваня пуномоћници сви признаду да е нужно прерадити како одредбе о трговачимъ одношаима портинимъ справъ други сила, тако и положай странаца у Турской. Они заключе, да се у овомъ протоколу изрази желя, да се, пошто се заключи миръ, у Цариграду Порте и заступници осатлы уговарајући сила савѣтую о томе, како да се та двострука цѣль достигне тако, да се сасвимъ задовољ сви оправдани интереси.

Конгресъ затимъ наново почне испитивати питањѣ о Србіи.

Грофъ Валевскій прочита дотичне чланке, кои се, пошто се јошть еданпуть поправе, приме у овомъ саставу:

Чланакъ . . . Княжество Србія остаће у своимъ одношаима зависности справъ високе Порте, сходно царскимъ хатишерифима, кои нѣна, одсадъ подъ обште ество уговарајући сила стављена права и слободѣ утврђую и одређую.

Исто княжество по томе ће задржати свою независну и народну управу, као и подпуну слободу вѣроисповеди, законодавства, трговине и пловитбе.

Нѣгово Величество Султанъ обвенуе се, заедно са высокимъ уговарајућимъ силама испитати поправке, нуждне у управи княжества.

Чланакъ . . . Высоке Порте право на посаду, онако, као што се налази утврђено ранимъ одредбама, одржаво е. Никакво оружанно посредованѣ неможе се у Србіи догодити безъ предходногъ споразумленя высоки уговарајући страна.

(Сравни са саставомъ у протоколу XIII. на краю.)

Конгресъ далъ заключи, да се министри портини у Цариграду споразуму са пуномоћницима уговарајући сила о

наредбама, које се у томе погледу имаю учинити, да се постигне постављена цѣль. *)

Грофъ Буоль мисли да ће овомъ приликомъ полезно быти, да се одъ руски пуномоћника добыю о Црной Гори уверена која су они ямачно готови дати. По некимъ отсолятелствала, која су се появила у различита времена, логло се мислити, да Русія намерава учинити у той области дѣло, које е у нечему наликъ на дѣло у подунавскимъ области. Руски бы пуномоћници могли у томе погледу уклонити сваку сумню изясненѣмъ, које бы се имало назначити у овомъ протоколу.

Руски пуномоћници одговоре да ніе было о Црной Гори речи ни у документима бечке конференціе, ни у самимъ актама, која су предходила састанку конгреса. Но будући да се они зато опетъ пытаю, то се нимало незатежу изявити, да нѣово правительство нела съ Црною Горомъ никаквы други одношай, него оны, кои произлазе изъ наклоности Црногораца справъ Русіе, и изъ благонаклонны чувства Русіе справъ тій планинаца.

Конгресъ прогласи то изясненѣ за такво, које задоволява, па онда пређе на испитиванѣ чланка о Влашккой и Молдавіи, које е чланке текстъ сачинявајућа комисія прерадила. Ти чланци, пошто су јошть еданпуть претресани, остали су у протоколу овако састављени:

Чланакъ . . . Княжество Влашка и Молдавія и одсадъ ће подъ европскимъ ествомъ уживати оне повластице и преимущества, која имаю. Никако уговарајућа страна неће надъ нѣма упражнявати исключительно покровительство. — Неће постояти никакво особито право мешати се у унутрашнѣ нѣове послове.

Чланакъ . . . Высока Порте обвенуе се, оставити тимъ княжествама независну и народну управу, као и подпуну слободу вероисповеди, законодавства, трговине и пловитбе.

Законы и установе које данасъ постое, прерадиће се. — Да се у томе погледу има споразумленѣ, особита ће комисія, о које ће се саставу споразумети уговарајуће силе, безъ оклеваня соединити се у Букурешту са еднимъ комисаромъ високе Порте. Та комисія имаће извести се о садашнѣмъ станю княжества, и предлоге учинити о основима будућегъ нѣовогъ устроеня.

Чланакъ . . . Нѣгово Величество Султанъ обећава у свакој одъ тій областій одма за ту цѣль сазвати диванъ, кои ће быти тако састављенъ, да представля найточнѣе заступничество интереса своіо разреда друштва. — Ти дивани имаће изразити желѣ народне о коначномъ устроеню княжества.

Едномъ наредбомъ конгреса уредиће се одношай комисіе и тій дивана.

Чланакъ . . . Комисія ће, пошто испита мишленя, која изреку дивани, безъ оклеваня послати садашнѣмъ засѣданю конференціа послѣдицу нѣне собствене раднѣ.

*) Строжій преводъ французскогъ текста овако гласи: „Конгресъ далъ заключи, да се министри портини у Цариграду, споразуму съ представницима уговарајући сила о найсходнимъ средствама, да се учини край злоупотребленяма, која се потврде изслѣдованіемъ, кога ће природу они међу собомъ опредѣлвити.

Конечно споразумленъ са сизеренскомъ силомъ подкрепиће се уговоромъ, заключенимъ у Паризу између уговарајући страна; а еднимъ хатишерифомъ, сагласнимъ са одредбама тога уговора, конечно ће се утврдити устроивъ тѣй областѣ, које ће се у напредакъ ставити подъ общте емство своју уговарајући сила.

Чланакъ . . . Уговорено е, да ће у княжествама постојати народна оружана сила за цѣль ту, да сигурность у унутрашности одржава, а на границама брани. Изванреднимъ мерама за обрану, кои бы се она, споразумевши се са високомъ Портомъ, латила ради тога, да одбию свако страна нападанъ, несме се никаква сметња полагати.

Чланакъ . . . Ако бы унутрашній миръ княжества опасно стаю, висока Порта ће се са осталимъ уговарајућимъ силама споразумети о сходнимъ мерама, да се законитый поредакъ одржи или поврати. Оружано посредованъ не може се догодити безъ предходногъ споразумленя између сила.

По едной приѣтби грофа Кларедона остане се при томе, да се ферманъ, кои ће за ту цѣль сазвати диване, са уговарајућимъ силама у Цариграду уговори и тако састави, да се чланакъ, кои наређуе, да се сазову те скупштине, сасвимъ изврши.

Грофъ Велевскій наипосле примѣти, да се већ догле дошло, да се у слѣдуюћој сѣдници могу поедини, у протоколима назначени чланци главнога уговора подврнути конечному саветованю.

(Долазе подниси.)

Присутствовали су: пуномоћници аустрійски, француски, енглески, прайски руски, сардински и турски.

Пошто се прочита протоколъ предидуће сѣднице, пуномоћници аустрійски, енглески и турски изяве, да су изяснена, коя су руски пуномоћници у прошлой сѣдници дали о Црној Гори, таква, да човекъ може быти уверенъ да Русія нестои съ томъ *облашћу* ни у каквимъ политичкимъ одношаима.

Али-паца примѣти, да Порта сматри Црну Гору као саставну часть отоманскогъ царства, али зато *иошгъ* нелицеменили садашнѣ станѣ стварѣй.

После тѣй изясненя одобри се протоколъ.

Грофъ Велевскій прочита сва условія, коя су до сада конгресомъ заключена, и конечно се утврди уводъ у уговоръ о миру, а тако и чланци 1—14. Што се остали чланка тиче, конгресъ остави за сѣдницу да прочита и конечно приме.

(Долазе подниси.)

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

У Берлину 8. Мая. Негово Велич. крѣль прайскій одпутовао е юче у источну Прайску на сусреть удовой царици русской.

У Петербургу 7. Мая. Царъ Александеръ кренуо се юче на пугъ у Варшаву.

У Турину 7. Мая. Генераль сардинскій Даморбиде одпутовао е данасъ у Петербургъ у особитомъ посланству на цара рускогъ.

У Лондону 8. Мая. Празидентъ тайногъ савѣта лордъ Гренвилъ отиѣиће у Русію за енглескогъ посланика при крусисаню цара Александра II.

О Г Л А С И.

Стецишта се отвараю:

1. При Суду Окр. Ужичкогъ а) надъ целимъ иманѣмъ поч. Филипа Обрадовића изъ Честобродице, до 16. Мая, — б) надъ целимъ иманѣмъ пок. Тодора Бойћа изъ Бакѣонице, до 19. Мая, — в) надъ целимъ иманѣмъ пок. Міяила Кулића изъ Ужица до 23. Мая.

2. При Суду Окр. Пожаревачкогъ надъ целимъ иманѣмъ пок. Стояна Нещића, терзіе изъ Пожарев., до 26. Мая.

3. При Суду вар. Беогр. надъ целимъ иманѣмъ пок. Натанаила Милкауа, Данцигера, быв. зидара у Београду, до 28. Мая.

4. При Суду Окр. Чачанскогъ а) надъ масомъ на вечитой робѣ налазећегъ се айдука Вука Симоњића иначе Стойкивића, изъ Карановца, до 28. Мая, — б) надъ масомъ осуђевогъ и погибшегъ айдука, попа Димитрија Борисављевића изъ Карановца, до 28. Мая

5. При Суду Окр. Шабачкогъ надъ масомъ поч. Младена Симића изъ Шабца, 28. Мая.

6) При Суду Окр. Вальвскогъ надъ масомъ пок. Вуе Бранковића, изъ Брѣђана, общ. Вальвске, 31. Мая.

Продаваће се на Лицитаціи:

1. У Кнежевцу, Окр. Београдскогъ разна непокретна добра Вуе Лукића и сина му Міяила, 21. 22. и 23. Маи.

2. У Гроцкой, Окр. Београдскогъ сва непокретна добра пок. Живоина Јовановића, 28. 29. и 30. Мая.

3. У Пожаревцу, раана, кою е народъ Ок. Пожарев. поклоню на фондъ удовица и сирочадиѣ свештеника и учителя, 20. 21. и 22. Маи.

4. У Окр. Црноръчкомъ рана уступљна на предреченый фондъ, и то у Заечару 22. у Болѣвцу 25. а у Брестовачкой Банѣи 28. Маи.

5. У Београду при канцеларији Попечит. Внутр. Дѣла растове греде и чамови балвани, које се прве кодъ Батал-паміе, а други близу града кодъ пливалишта налазе, 25. Маи.

Подписаный продаемъ изъ слободне руке, мой плацъ съ кућомъ, кои има скоро 6, фатѣй ширине и 18. ду-

жине, и кои лежи између г. Томе Стојановића шнайдера и Дра Анђелковића. Ко има волю купити га, нека се изволи явити.

У Београду 10. Маи 1859.

(2—3)

Митаръ Обрадовићъ,
Магазациа на Сави

Подписаный узима честь обзнати почитаемой публики, да е изъ кафане Г. Рашине, на дунаву постоеће, изишао и у свою кафану у вароши, докуче татаръ-Јованчине лежећу, данасъ прешао, — молећи да га сви доякошнѣ гг. муштеріе а и остали путници поспѣтама своимъ удостонти изволе; увѣраваюћи ѣй, да ћеду са свима потребностима за путника, пристойчо угошћени быти.

У Смедереву 23. Априла 1856.

Ранко А. Јовановићъ
(4—6) кафециа.